

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління та освітніх технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Ірина САВИЦЬКА
2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри управління та
освітніх технологій

Протокол № 12 від 14 травня 2024 р.

Завідувач кафедри управління та
освітніх технологій

Сергій КУБИЦЬКИЙ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації
та регіональні студії»

Наталія КРАВЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Білан Людмила Леонідівна, доцент кафедри управління та
освітніх технологій, кандидат педагогічних наук, доцент

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	–	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	1 (2024/2025 н.р.)	1 (2024/2025 н.р.)
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	8 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» полягає у висвітленні методологічних та методико-організаційних засад науково-дослідної діяльності, що сприятиме орієнтації в складному процесі наукового дослідження.

Завдання – навчити обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження, обирати оптимальні шляхи досягнення мети і розв’язання поставлених у роботі завдань, визначати об’єкт і предмет дослідження, аналізувати наукову літературу, літературно і технічно оформлювати наукові результати, визначати їх практичну значущість і наукову новизну.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- принципи дослідження в галузі міжнародних відносин;
- визначення об’єкту, предмету, мети, завдань дослідження;
- етапи наукового дослідження;
- типи наукових звітів;
- принципи, етапи підготовки і проведення наукових досліджень;

вміти:

- вибирати проблему дослідження та складати план власного дослідження;
- оцінювати актуальність дослідження та обґрунтовувати тему дослідження;
- визначати об’єкт і предмет дослідження, формулювати завдання, теоретичні посилки й робочі гіпотези;
- добирати й аналізувати необхідну інформацію за темою наукового дослідження, реферувати літературу та робити огляди літератури;
- узагальнювати результати досліджень і формулювати висновки, складати звіт, доповідь або статтю за результатами наукового дослідження;
- оформляти результати проведених досліджень згідно з державними стандартами.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

програмні результати навчання (ПРН):

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Основи методології наукових досліджень														
Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання	1	15	1	2			12	15	1	1				13
Тема 2. Наукова діяльність в Україні	3	15	2	2			11	14		1				13
Тема 3. Наукове дослідження та методика його виконання в галузі міжнародних відносин	5	15	2	2			11	15	1	1				13
Тема 4. Технологія дослідницької роботи та методологія наукового дослідження	7	15	2	2			11	15	1	1				13
Разом за змістовим модулем 1		60	7	8			45	59	3	4				52
Змістовий модуль 2. методика проведення наукового дослідження														
Тема 5. Рівні та методи наукового дослідження	9	15	2	1			12	15	1	1				13
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	11	15	2	2			11	16		1				15
Тема 7. Ефективність	13	15	2	2			11	15	1	1				13

науково-дослідних робіт													
Тема 8. Організація науково-дослідної роботи студентів та аспірантів	15	15	2	2			11	15	1	1			13
Разом за змістовим модулем 2		60	8	7			45	61	3	4			54
Усього годин		120	15	15			60	120	6	8			106

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові напрями досліджень в галузі міжнародних відносин	2
2	Наукова інтеграція України у світове співтовариство в умовах глобалізації	2
3	Процес наукового дослідження в галузі міжнародних відносин, його характеристики та етапи проведення	2
4	Креативність як складова компетентності наукового та науково-педагогічного працівника	2
5	Вимірювання ефективності роботи наукового колективу	1
6	Роль та функції інформації на різних етапах науково-дослідної роботи в галузі міжнародних відносин	2
7	Курсова, дипломна роботи: написання, оформлення, захист.	2
8	Підготовка і презентація результатів наукового дослідження	2
Разом		15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність наукового дослідження в галузі міжнародних відносин	12
2	Перспективи та проблеми інтеграції України та українських наукових установ у світове наукове співтовариство	11
3	Вибір теми наукового дослідження в галузі міжнародних відносин: фактори, прийоми, засоби та логічна структура	11
4	Мотивація креативності новаторів	11
5	Вітчизняні та міжнародні наукометричні бази даних	12
6	Організація збору інформації про результати діяльності міжнародних організацій	11
7	Моніторинг процесу, оцінка та оформлення результатів дослідження в галузі міжнародних відносин	11
8	Наукові публікації як форма наукової звітності	11
Разом		90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести.
- інші види.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4890>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Абрамов В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі) : навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. І. Абрамов, В. Х. Арутюнов. Київ: КНЕУ, 2019. 178 с.
2. Єріна А.М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 212 с
3. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник, 2-ге вид. випр. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 144 с.
4. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. 2-ге видання, стереотипне. Київ: Алерта, 2021. 622 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. / О. В. Крушельницька. Київ: Кондор, 2019. 206 с.
6. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навч. посібник Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
7. Методика оцінки ефективності науково-дослідних робіт / укл. В. А. Карпов, Т. С. Корольова, А. З. Підгорний. Одеса: ОДЕУ, Ротапринт, 2020. 19с.
8. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. [О. П. Кириленко, В. В. Письменний, Н. М. Ткачук та ін.] ; за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2021. 196 с.
9. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
10. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / авт.-укл.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй; Київ: УБА, 2021. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с.
11. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Вінниця: ВНТУ, 2019. 312 с.
12. Навчальна програма дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» : Національний університет біоресурсів і природокористування України.
13. Положення про академічну доброчесність в НУБіП України: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_akademichna_dobrochesnist_03.03.2019.docx
14. Положення про випускню бакалаврську роботу в НУБіП України: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_bakalavrsku_kvalifikacijnu_robotu_2021.pdf
15. Положення про підготовку і захист магістерської роботи в НУБіП України: <https://nubip.edu.ua/node/12654>

16. Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних робіт, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату в НУБіП України: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/polozhennya_pro_perevirku_na_plagiat_onovleno.docx

17. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 254 с.

18. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручн. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2020. 317 с.

19. Тарелкін Ю. П., Цикін В. О. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник / Суми: Сум. ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 196 с.

20. Законодавство України з офіційного сайту ВР України: <http://zakon1.rada.gov.ua>

21. Концепція розвитку Національної Академії наук України на 2014– 2023 роки: Постанова Президії НАН України № 187 від 25.12.2013 р. URL:

<http://www1.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2013/regulations/Pages/187.aspx>

22. Сайт Національної академії наук України: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

23. Сайт Міністерства освіти і науки України: www.mon.gov.ua

24. Сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>